

Verslag

Klankbordgroep AES Uitgaan

Omschrijving	6e overleg AES Uitgaan Klankbordgroep
Vergaderdatum	26 januari 2023
Vergaderplaats	Douanekantoor Laan op Zuid 45 Rotterdam zaal B.10.143
Aanwezig	Douane, VNC, ADS, Wrist-Klevenberg, Portbase, APM, ECT, Hutchison Ports Delta II en Cargonaut
Afwezig	ACN, Fenex, RWG, DHL, Menzies, Stena Line, DFDS, Evofenedex
Kopie aan	Leden ODB-werkgroep IT, voorzitters andere ODB-werkgroepen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de 6e bijeenkomst van de AES Uitgaan Klankbordgroep. Welkom aan een nieuwe deelnemer aan de klankbordgroep. Er volgt een korte voorstelronde. Aan de agenda worden geen punten toegevoegd.

2. Notulen en actielijst

Op de notulen van 10 november 2022 zijn geen opmerkingen ontvangen en worden vastgesteld.

Actielijst

De huidige status van de nog openstaande acties wordt doorgenomen.

Nr	Omschrijving	Update
3.1	Notulen klankbordgroepbijeenkomsten 13 juni, 7 juli, 8 september en 6 oktober op ODB-website plaatsen.	Gerealiseerd. Het actiepunt wordt gesloten.
3.4	Concept brief met informatie over veranderingen a.g.v. AES Uitgaan onder klankbordgroepeelnemers laten circuleren.	Gerealiseerd. Het actiepunt wordt gesloten. Op 25-01-2023 is op de AES-pagina op Douane voor bedrijven (douane.nl) een link opgenomen naar de website van de Nationale Helpdesk Douane. Daar is de nieuwste versie van het memo opgenomen. Het actiepunt wordt gesloten.
5.1	Stroomschema/diagram	Douane zal het stroomdiagram dat tijdens het webinar van 2 november is gepresenteerd op de webiste opnemen. Dit duurt echter langer dan verwacht. In de tussentijd kunnen bedrijven die het document nodig hebben dit bij Douane opvragen, of het webinar terugkijken.

3. Update voortgang AES-implementatie en overgangsperiode (Douane)

De voorzitter verwijst naar de bij dit agendapunt behorende bijlagen. Bijlage 2a bevat de actuele implementatieplanning AES Uitgaan. Zoals ook in de webinars is aangegeven, eindigt de transitieperiode naar AES op 30 september 2023. Tot nu toe was de startdatum van de transitieperiode nog onbekend. Zoals het er nu naar uitziet, begint de transitieperiode op 8 mei 2023. Besluitvorming wordt op korte termijn verwacht en wordt gegeven vanuit de Stuurgroep implementatie AES Uitgaan.

Voor de startdatum geldt dat deze afhangt van het operationeel zijn van DMS Uitvoer. Vanaf 8 mei 2023 kunnen nieuwe AES-berichten, zoals aankomstmeldingen, worden verstuurd; eerder kan niet. Een bedrijf kan tot het einde van de transitieperiode (30 september 2023) in AGS aangeven, want de Douane kan gedurende de transitieperiode zowel via AGS als DMS de gedane uitvoeraangiften verwerken.

Voorbeeld ter verduidelijking

Als voorbeeld ter verduidelijking wordt de volgende situatie gegeven: Als de uitvoeraangifte in DMS wordt gedaan, maar de terminal nog aankomstberichten oude-stijl indient (ARX-bericht, ECS), kan Douane de berichten van alle partijen verwerken. Vanaf 30 september 2023 moet alle informatie-uitwisseling, dus ook die van de terminal, plaatsvinden via de nieuwe AES-berichten.

Een marktpartij merkt op dat Nederland en België geen gelijke koers lijken te varen en vraagt of er overleg is tussen Nederland en België over bijvoorbeeld het moment waarop wordt overgegaan naar AES. De Douane geeft aan dat elke lidstaat zijn eigen programma heeft, maar dat elk programma in lijn moet zijn met de door Brussel gegeven criteria en implementatiedata.

Vanuit het bedrijfsleven wordt voorgesteld dat de Douane en het bedrijfsleven een gezamenlijke impactanalyse AES opstellen. Hierin kunnen ook verschillen tussen lidstaten meegenomen worden, zodat het bedrijfsleven meer vanuit de keten kan redeneren en reageren.

Het bedrijfsleven geeft aan dat er behoefte is aan duidelijke instructies en procedure-beschrijvingen. Als voorbeeld noemt men een stroomdiagram waarin alle mogelijke scenario's zijn opgenomen met een toelichting waar de knelpunten zitten. Dit stroomdiagram kan dan duidelijk maken hoe bijvoorbeeld een terminal moet omgaan met goederen die de terminal landzijdig verlaten. De Douane vraagt om duidelijke casusomschrijvingen, zodat gerichte diagrammen kunnen worden opgesteld (**actie bedrijfsleven, 6.1**).

Met bijlage 2b heeft de Douane de externe releasekalender met de klankbordgroep gedeeld (versie 1 december 2022). Deze kalender geeft de actuele situatie aan. De Bedrijven Test Omgeving (BTO) is nog niet beschikbaar. Hier wordt hard aan gewerkt om die zo spoedig mogelijk beschikbaar te krijgen. Een deugdelijke BTO-omgeving is vereist omdat softwareontwikkelaars hun product pas mogen opleveren als er een volledige test is uitgevoerd. Het is al wel mogelijk om de AES-berichten op de VTS-D omgeving te testen, maar daar heeft de Douane nog geen activiteit van softwareontwikkelaars waargenomen.

4. Update voortgang AES-implementatie door softwareleveranciers en bedrijfsleven

De IT-providers geven als eerste een update van hun ontwikkelingen.

Luchtvaart Port Community Systeem

De nieuwe berichten zijn in de maak en de verwachting is dat deze kort na 8 mei 2023 gereed zijn. In de luchtsector luistert de timing van de berichten erg nauw. Aankomstberichten kunnen nu nog achteraf worden ingediend (tot 7 dagen na vertrek), maar onder AES niet meer. De berichten op zich lijken geen probleem te geven, maar gevreesd wordt voor de mogelijke impact op de sector als bijvoorbeeld verschillen worden gemeld of de berichtvolgorde van de retourberichten van de Douane na een storing of na onderhoud van het systeem niet correct is. In de BTO kunnen dergelijke situaties niet getest worden en komen er in de praktijk pas uit. De IT-provider vraagt aandacht voor deze situaties. Milliseconden kunnen al het verschil maken tussen wel of geen problemen. Het laatst ontvangen retourbericht hoeft per definitie betrekking te hebben op het laatst ingezonden bericht.

Aan de Douane wordt gevraagd om nadere informatie over situaties waarin de aankomstmelding en het uitgaande manifest in de verkeerde volgorde door de Douane zijn ontvangen (**actie Douane, 6.2**).

De IT-provider kiest voor de indiening van een EXD-bericht ook al zou een REN-bericht volstaan.

Maritieme Port Community Systeem

De IT-provider is gestart met de ontwikkeling van de AES-aanpassingen en de verwachting is dat de deadline van 30 september 2023 wordt gehaald. Er is veelvuldig overleg met Douane en klantpanels over met name de verwerking van transshipmentberichten. Vragen worden snel beantwoord. Er wordt rekening gehouden met de verschillen tussen containervervoer, bulkvervoer en wilde vaart en dat deze tot verschillende wijzen van afhandeling van een transshipment leiden.

Koepelorganisatie softwareontwikkelaars

Een softwarekoepel geeft aan dat late aanpassingen van de MIG ertoe kunnen leiden dat de deadline niet wordt gehaald. Softwareontwikkelaars hebben immers tijd nodig om de specificaties te verwerken in hun softwareproducten en te testen. Douane licht toe dat Douane twee kleine tekstuele aanpassingen heeft gedaan die aan het licht kwamen bij het in productie nemen van de MIG. Aanpassingen zijn zo snel mogelijk middels een KEL (Known Error List) via de community voor softwareontwikkelaars gedeeld. De actuele MIG-versie is 01K en deze is te vinden op <https://www.nhdouane.nl/course/view.php?id=4> (gebruikersaccount vereist). Eventuele nieuwe versies van de MIG worden altijd met een aanbiedingsbrief aangeboden en in de changelog staan de wijzigingen ten opzichte van de vorige versie vermeld.

5. Bespreking effectiviteit communicatie Douane m.b.t. AES

De Douane heeft onderzocht in hoeverre de bedrijven die impact van AES ondervinden zich daadwerkelijk op de veranderingen aan het voorbereiden zijn. Enerzijds heeft de Douane een doelgroepanalyse gemaakt (welke bedrijven ondervinden impact van AES). Anderzijds heeft de Douane geïnventariseerd welk van de bedrijven uit de doelgroep naar een van de webinars heeft gekeken. Op basis van deze analyse krijgt de Douane een beeld bij de effectiviteit van haar communicatie en ligt er een basis om te besluiten over eventuele vervolgacties.

Doelgroepanalyse

De Douane licht toe dat de AES-doelgroep uit 403 bedrijven bestaat die in 2022 in totaal bijna 7,6 miljoen berichten (ARX, EXS, MFX en 'automatische aankomstmeldingen') bij de Douane hebben ingediend. Gemeten naar berichtenvolume hebben de top 25 bedrijven in 2022 ruim 6,2 miljoen berichten ingediend (= 82,5% van het totaal). De top 100 bedrijven hebben samen meer dan 7,2 miljoen berichten ingediend (= 95,7% van het totaal). Het is niet bekend hoeveel van deze berichten door een van de IT-providers zijn ingediend en welk deel van deze meldingen door marktpartijen zelf zijn gedaan. Douane zegt toe te zullen proberen om de gegevens nader te specificeren (**actie Douane, 6.3**).

Kijkersanalyse

De Douane heeft ook geanalyseerd welke bedrijven de webinars hebben bekeken en licht het overzicht toe. Op basis van de stand van zaken per 10 januari 2023 hebben in totaal 630 unieke personen naar een van de AES-webinars gekeken. Deze personen zijn werkzaam bij in totaal 310 bedrijven. Voor de webinars hadden zich 831 unieke personen geregistreerd, werkzaam bij 402 bedrijven. Er zijn dus 201 geregistreerde personen die niet hebben gekeken (92 bedrijven). Naar het aangevers webinar hebben 540 personen gekeken en naar het softwareontwikkelaars webinar hebben 90 personen gekeken (live of na afloop).

Gemeten naar het aantal in 2022 ingediende berichten heeft 75,2% van de doelgroep naar een van de webinars gekeken (5,7 miljoen van de bijna 7,6 miljoen berichten).

In de bijlage bij de presentatie bij dit agendapunt zijn de belangrijkste wijzigingen die AES met zich meebrengt nogmaals verwoord:

1. Alle communicatie (berichtenverkeer) met de douane vindt plaats langs elektronische weg.
2. In alle gevallen moet de aankomst van een zending bij het douanekantoor van uitgang elektronisch worden gemeld. De huidige automatische aankomstmelding vervalt. De huidige uitzonderingen voor de processen proviand en vervoer blijven bestaan.
3. Er moet gebruik worden gemaakt van de nieuwe versie van het elektronische bericht aankomstmelding (AAX).
4. Een aankomstmelding wordt niet meer geaccepteerd en het uitgaan wordt niet meer aan het douanekantoor van uitvoer bevestigd als de goederen zijn vertrokken (zijn uitgegaan).
5. Er moet gebruik worden gemaakt van de nieuwe versie van de elektronische summier aangifte bij uitgaan (EXD).
6. In voorkomend geval moet gebruik worden gemaakt van het nieuw ontwikkelde elektronische bericht van de kennisgeving van wederuitvoer (REN). Een REN moet worden ingediend als niet-Uniegoederen binnen 14 dagen na aanvang van tijdelijke opslag in een ruimte voor tijdelijke opslag (RTO) vanuit de RTO rechtstreeks worden wederuitgevoerd (worden geladen aan boord van een uitgaand (lucht)vaartuig).
7. Het is tijdelijke toegestaan om i.p.v. een EXD bericht een REN bericht in te dienen.
8. Het is permanent toegestaan om i.p.v. een REN bericht een EXD bericht in te dienen.

Resterende communicatiebehoefte.

De Douane deelt het voornemen om marktpartijen uit de doelgroep aan te schrijven die niet naar het webinar hebben gekeken. Vanuit het bedrijfsleven wordt voorgesteld om alle bekende marktpartijen aan te schrijven. Er is behoefte aan een in eenvoudige taal geschreven handleiding of instructie, vergelijkbaar met de toelichting die in het verleden op het Enig Document is uitgebracht. Hierin werden alle mogelijke scenario's toegelicht die zich kunnen voordoen. Zie ook actiepunt 6.1.

De Douane deelt mee dat de webinars inmiddels met Engelse ondertiteling te bekijken zijn en dat het memo over de AES-veranderingen bij het vertaalbureau ligt.

6. Status overige communicatie

Dit agendapunt is tijdens de vergadering niet meer behandeld vanwege tijdgebrek. De laatste stand van zaken is hieronder weergegeven.

Brief veranderingen AES Uitgaan

Dit punt is tijdens de vergadering besproken. Zie onder punt 2, actiepunt 3.4. Zie verder bij agendapunt 5 onder het kopje 'Resterende communicatiebehoefte'.

AES-tegel op Douane-voor-bedrijven

De tegel is sinds 7 november 2022 op de website van de Douane gepubliceerd. Hier zijn o.a. de links naar de webinars geplaatst en binnenkort wordt ook een link naar het memo geplaatst. Het stroomdiagram (zie actiepunt 5.1) volgt zo spoedig mogelijk.

FAQ

De Douane heeft de vragen verzameld die tot op heden met betrekking tot AES zijn ontvangen. Zij werkt aan de publicatie van een FAQ-document op onze website.

7. Rondvraag

Er waren geen punten voor de rondvraag die gezien het tijdgebrek aan het eind van de vergadering wat sneller is verlopen dan normaal.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 16.50 uur. De volgende vergadering is op 9 maart 2023 van 15:00-16:30 uur.

Actielijst

Lopende acties

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
5.1	Stroomdiagram toevoegen aan AES brief	Douane	10 nov 2022	December 2022	Loopt
6.1	Casusomschrijvingen aanleveren waarop gerichte diagrammen en instructies/procedurebeschrijvingen kunnen worden opgesteld.	Bedrijfsleven	26 jan 2023	9 mrt 2023	Nieuw
6.2	Nadere informatie aanleveren over situaties waarin de aankomstmelding en het uitgaande manifest in verkeerde volgorde zijn ontvangen.	Douane	26 jan 2023	9 mrt 2023	Nieuw
6.3	Nader specificeren welk deel van de berichten door IT-providers c.q. (grote) marktpartijen zijn ingediend	Douane	26 jan 2023	9 mrt 2023	Nieuw

Afgeronde acties

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
1.1	Uitwerken van een aantal business scenario's waarin nadere informatie over AES Uitgaan wordt gegeven ten aanzien van de te hanteren berichten (REN, AAX en EXD).	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.2	Volgende klankbordgroep bijeenkomst inplannen waarin Douane de scenario's zal toelichten. Idealiter vindt deze bijeenkomst vóór het begin van de zomervakantie plaats.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.3	Plannen van een online webinar om informatie over AES Uitgaan aan het hele bedrijfsleven en softwareleveranciers te geven. Indicatie: september 2022.	Douane	13 juni 2022	Oktober 2022	Afgerond
1.4	Zorgen voor een meer complete vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de klankbordgroep.	Douane/ Klankbord- groep	13 juni 2022	6 oktober 2022	Afgerond
1.5	In een volgende bijeenkomst nadere informatie geven over de transitie naar AES Uitgaan per bedrijf.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.6	Korte informatiebijeenkomst plannen met de deelnemende organisaties die niet bij de eerste klankbordgroep bijeenkomst aanwezig konden zijn.	Douane	13 juni 2022	7 juli 2022	Afgerond
1.7	Maandelijks Klankbordgroep bijeenkomsten inplannen bij voorkeur fysiek.	Douane	13 juni 2022	Doorlopend	Afgerond
2.1	Verdere uitwerking scenario's voor keten specifieke presentaties.	Douane	7 juli 2022	September/ oktober 2022	Afgerond
2.2	Bedrijfsleven en softwareleveranciers geven aan welke stromen zij nog missen in het stroomschema.	Bedrijfsleven/ Software- leveranciers	7 juli 2022	6 oktober 2022	Afgerond
2.3	Plannen van een online webinar per sector haven, luchtvaart, softwareleveranciers om informatie over AES Uitgaan te geven.	Douane	7 juli 2022	8 september 2022	Afgerond
2.4	Release kalender delen met de klankbordgroep tijdens de volgende vergadering.	Douane	7 juli 2022	8 september 2022	Afgerond
3.1	Notulen klankbordgroepbijeenkomsten 13 juni, 7 juli 8 september en 6 oktober op ODB-website plaatsen.	Douane	8 sept 2022	10 november 2022	Afgerond
3.2	Webinars: save-the-dates uitsturen + korte omschrijving van wat kijkers kunnen verwachten.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.3	Webinars: Inhoud van de webinars vorm geven samen met koepels en softwareleveranciers. Douane plant afstemmomenten.	Douane	8 sept 2022	Oktober 2022	Afgerond

Nr	Actie	Organisatie	Startdatum	Deadline	Status
3.4	Concept brief met informatie over veranderingen a.g.v. AES Uitgaan onder klankbordgroepdeelnemers laten circuleren. De brief (memo) is op 10 november gedeeld. Deelnemers is gevraagd uiterlijk op 25 november inhoudelijk te reageren. De memo is op 25 januari 2023 op de website van de Nationale Helpdesk Douane geplaatst.	Douane	8 sept 2022	Oktober 2022	Afgerond
3.5	Update over EXD- en REN bericht delen zodra meer informatie beschikbaar is.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.6	Vergadertijdstippen aanpassen naar 15:00-17:00u i.p.v. 14:00-16:00u.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
3.7	Communicatieplan delen zodra dit beschikbaar is.	Douane	8 sept 2022	6 oktober 2022	Afgerond
4.1	Vragen die tijdens de webinars door kijkers via de chatfunctie zijn gesteld delen met de klankbordgroep.	Douane	6 okt 2022	November 2022	Afgerond
4.2	Mogelijkheid opnemen om bij registratie voor de webinars al vragen te kunnen indienen.	Douane	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond
4.3	Tijdens webinars poll-vraag voorleggen over behoefte aan sectorspecifieke vervolgssessies.	Douane	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond
4.4	Reacties op de presentaties van de webinars delen met Douane.	Bedrijfsleven/ Software- leveranciers	6 okt 2022	Oktober 2022	Afgerond